

Ventginavla radunonza generala dil
Forum cultural Tujetsch

Venderdis, ils 17 da schaner 2020, allas 20.00 uras en sala da sedutas en Tgèsa communal Sedrun.

Preprogram

Sco purschida speciala ha il Forum cultural Tujetsch (FcT) organisau ina guidada egl archiv communal da Tujetsch. Duront ina ura vegnan ils presents orientai davart la funcziun d'in archiv communal, lu presentau la structura da quel e priu investa da differents documents. Alla fin dat ei aunc entginas damondas e silsunter serendan tuts bein satisfatgs dil viu en sala da sedutas.

Protocol

1 Beinvegni e presenza

André Schmid, il president beneventa, las paucas persunas alla ventginavla radunonza annuala dil FcT. El sa notificar treis perstgisas: genau Mario Hitz, Beni Hendry e Norbert Berther.

La gliesta da presenza plaيدا da sulettamein 7 persunas presentas, inclusiv la suprastonza.

2 Elecziun d'in dumbravuschs

Sco dumbravuschs vegn Gion Giachen Monn, Rueras, eligius.

3 Prelecziun ed approbaziun dil protocol dalla radunonza generala dils 11 da schaner 2018

Il protocol ei staus publicaus sin nossa pagina d'internt, ton che mintgin ha saviu prender investa. Quel vegn approbaus cun admitter engraziament al nuder.

4 Rapport annual 2018/19

President André Schmid lai repassar nossas activitads succedidas dapi la davosa radunonza generala.

Excursiun culturala

Ils 15 da zercladur 2019. Ensemen cun nos amitgs da cultura dalla vischnaunca da Sumvitg e dalla vischnaunca da Medel essan nus serendi a Vrin. Leu essan nus vegni beneventai digl architect Gion Caminada. El semuossa scochemai sco in valent e versau guidader. Sias interessantas explicaziuns ein magari era da gener filosofic. L'entschatta vegn fatga en casa da scola, en sala, e silsunter astgein nus era aunc visitar ses biros en casa da scola. Leu presenta el per l'emprema ga ina miniatura dil futur archiv cultural en Tujetsch. La spassegiada atras il vitg ei cungida cun ininteressantas informaziuns. La terminaziun dalla guidada ha sia fin ella stiva da morts e baselgia. Da cuminonza sentaupan tuts ell'Ustria dalla Posta a Vrin. Enrihi d'interessanta cultura, denton era enrihi dalla biala sentupada humana denter treis differents vischnauncas dalla Cadi, serendan carteivlamein tuts cun gronda satisfacziun a casa.

FotograVia a Sedrun

Ils 21 da fenadur 2019. Per liung dalla via dil Bogn ein 15 fotografias vegnidas repartidas sin differents edifecis. Ellas han informau il visitader romontsch e tudestg

davart la historia e cultura da quellas e menau viaden el vargau dil vitg da Sedrun. La via ei stada aviarta per in meins.

Notg da film

Il 27 da fenadur 2019. Per la secunda gada vein nus cuntinuau cun quella purschida visuala, uonn en sala Cristalla dalla Halla da sport e cultura a Dulezi. L'entschatta ei stada el senn dalla cultura tuatschina cun in film davart l'erecziun dil conduct electric atras la Val Mila igl onn 1949. L'auter film ha tractau la cultura da cant e presentau il giubileum da 75 onns Chor mischedau Sedrun igl onn 1989. Suenter ina cuorta pausa dat ei avunda spazi per in pli liung film, numnadamein Ivo e Laura, producius dils scolars e dallas scolaras dil scalem ault da Tujetsch igl onn 1991. Mic Feuerstein ei staus il regissur ed il scalem superiuir dallas annadas 1975/76 e 77 han dau lur rollas a moda grondiusa. La fin ei tresta e tragica ed ils aspectaturs han mussau quei cun in mument d'impressiunonta ruasseivladad.

Di dil museum

Il 6 d'october 2019. Secumprovadas tradiziuns ein da cuntinuar, aschia che nus vein bugen puspei organisau ensemen cul Museum La Truaisch il di dil museum. El center ein stai films produci dil cineast indigen Gieri Venzin per rtr. L'entschatta dattan ils treis films: Nos calgers, Tscheiver 1993 e Selva – 50 onns suenter il barschament. Pader Placi a Spescha ei staus in grond amitg dalla Val Tujetsch, ha el gie dedicau alla val igl onn 1806 ina grondiusa descripziun da quella. Il film Pader Placi a Spescha 1752-1833 ha mussau siu engaschi indinau duront sia veta els pli differentes secturs, sco alpinist, scribent, caplon, scienziat e bia auter. Tutto Bello ein in film d'in tragic schabetg ella val. Ils aspectaturs han mussau quei cun ina profunda e tensiva ruasseivladad.

Ils ver tschien participonts da quei di han priu la caschun ed observau la cultura e natira el museum e gudiu la purschida culinarica tradiziunala dil FcT cun pulenta e groma.

nossaistorgia.ch

Il 22 da november 2019. Il FcT fa dapi igl uost 2018 diever da quella plattafuorma cun publicar fotografias e films dalla Val Tujetsch. Actualmein sepresenta el cun rodund 820 fotos da tut gener. Rodund 60 personas han nezegiau la caschun da schar presentar Flavio Huonder dad rtr la pagina sut l'adressa www.nossaistorgia.ch. Il films ch'el presenta, las fotos e sias explicaziuns, anflan in positiv resun ed ils presents vegnan senza dubi animai da perseguitar quella purschida e forsa schizun esser activs ella publicaziun dad atgnas custeivladads. Las fotos da Tujetsch ein pil pli era accumpignadas d'in text orientativ che dat la necessaria veta allas fotografias historicas, culturalas e d'auter gener.

5 Rendaquen, rapport dil revisur ed approbaziun dil quen 2018/19

Cassier Tumaisch Valier presenta il quen digl onn 2018/2019. En cefras sepresenta la bilanza suandontamein:

Survesta quen ordinari:

Entradas	5451.45 frs.
Expensas	2285.10 frs.
Fatg anavon 2018/19	3166.35 frs.

Bilanza

Saldo dils 01-11-2018	13 762.90 frs.
Saldo dils 01-11-2019	16929.25 frs.
Fatg anavon 2018/19	3166.35 frs.

Survesta dil conto casti da Putnengia:

Entradas (2017 – 2018)	0.00 frs.
Expensas (2018 – 2019)	12.00 frs.
Fatg anavos 2018/19	12.00 frs.

**Investaziun a Putnengia
2003 – 2019 total** **246 588.10 frs.**

Bilanza

Saldo per ils 01-11-2017	4 149.25 frs.
Saldo per ils 01-11-2019	4137.25 frs.
Fatg anavos 2018/19	12.00 frs.

Il revisur Simon Cavegn, Sedrun rapporta per l'emprema ga da sia revisiun. El hagi repassau il quen ed anflau tuts mussaments e quittanzas necessarias. Il cassier hagi saviu rispunder a mintga damonda e dar plaid e fatg. Il quen seigi menaus conform las pretensiuns dad oz ed el proponi d'acceptar il quen sco presentaus dil cassier cun dar scarica all'entira suprastonza. Quei succeda unanimamein entras ils presents.

6 Contribuziun annuala

Sin proposta dalla suprastonza dil Forum cultural Tujetsch vegn la contribuziun annuala laschada sco tochen dacheu, numnadamein minimal 30 frs.

7 Elecziuns

Suenter dus onns crodan tenor statutas las elecziuns. Suprastonza e revisur vegnan reeligi entras il presents. Aschia secumpona la suprastonza e post da revisiun sco vidavon.

8 Program pigl onn da gestiun 2019/20

Excursiun culturala

Ils 13 da zercladur 2020. Viseta d'in archiv cultural, numnadamein igl Archiv cultural dalla Lumnezia ad Uors. Simon Derungs, il responsabel, vegn a presentar igl archiv e silsuenter menar nus a Surcasti tier ina guidada atras il vitg.

FotograVia a Gonda

Ils 19 da fenadur 2020 ei la vernissascha dalla tiarza FotograVia prevedida. Quella sesanfla uonn a Gionda e meina da dem Gionda dalla Via da Gionda si entochen sum ed alla staziun. Quendischi fotografias dueien presentar la muntada, la historia e la cultura da quei vischinadi.

Notg da film

Ils 25 da fenadur 2020 ha liug per la tiarza gada la notg da film en Halla da sport e

cultura Dulezi a Gionda. El senn sco ils onns precedents lein nus mussar films dalla cultura tuatschina.

Di dil museum

Ils 4 d'october 2020. Tardiziunalmein l'emprema dumengia d'october lein nus ensemen culs responsabels dil museum organisar quei di ella fuorma praticada, aschia cun films culturals, viseta dallas partiziuns dil museum e cun ina purschida culinaria.

Archiv cultural

A partir digl onn 2015 vein nus dau l'entschatta culla projectaziun d'in archiv cultural per la val. Sul l'egida digl architect Gion Caminada vein nus ensemen cun el sviluppu in bien project cun cuosts da rodund 2.2 milliuns. Prioritad vein nus mess sin la partiziun da mineralias, ina sala sco luvratori cultural ed igl archiv cultural.

Ils 25 d'october 2019 ha la cumissiu presentau il project alla suprastonza communal. Ord motivs da finanzas vul la suprastonza denton buca perseguitar quei project.

Il FcT ha decidiu da cuntinuar en atgna reschia cun l'ereziun d'in archiv silla parcella dil museum.

Il preproject ei ussa avon maun cun la finamira d'uonn liquidar il process da damonda da baghegiar, procurar per la finanziaziun e forsa saver entscheiver alla fin digl onn 2020 culla construcziun. Aschia savess l'inauguraziun succeder la fin digl onn 2021. L'organisaziun dil project secumpona d'ina cumissiu da baghegiar cun ils commembers dalla suprastonza dil FcT, lu d'ina cumissiu da finanzas cun cassier Tumaisch Valier sco cau e Romy Bohnenblust, sco specialista da finanzas. Quella cumissiu duei sepudend aunc survegnir silmeins 1-2 commembers/as. Dasperas dat ei aunc in comite da padrinadi. Tochen oz secumpona quel dad Avat Vigeli Monn, ambassadur Daniel Cavegn, cusseglier naziunal Martin Candinas ed architect Gion Caminada. Quellas persunas ein segideivlas cun sustener il project en general, mo era sco agid e sustegn da recaltgar las finanzas necessarias. Dil reminent ei il project calculaus cun 1.1 milliun.

Il president muossa ussa aunc treis plans dil preproject che presentan la fatschada el vest e l'entrada el nord. L'auter plan muossa igl intern digl archiv cun ina sala multifara, cul magazin dallas archivalias e tut igl auter necessari.

El decuors dalla primavera vegn a succeder la presentaziun dil project alla publicitad.

9 Varia

Gion Giachen Monn, Rueras, giavischa da salvar la radunonza dil FcT era mintgaton a Rueras.

En vesta dalla pintga participaziun, aschia s'exprima il president, da sigl avegnir ponderar d'insomma organisar autrusia la radunonza, forsa ina sonda suentermiezdi ni era cun ina purschida attractiva, aschia per semeglia in referat, ni schar raquintar in/a Tuatschin/a egl jester davart sias activitads.

Plinavon vegn activamein aunc tschintschau digl access al casti da Putnengia, che stuess vegnir marcaus per schurmegiar il prau e possibilitar dapli visetas als fastitgs digl emprem casti spel Rein.

10 Conclusiun

President André Schmid engrazia a tuts presents per la participaziun, giavischa a tuts aunc ina biala sera, buna notg ed a bien seveser.

Sedrun, el meins schaner 2020

Il nuder:
Tarcisi Hendry

Publicaus cun resalva dalla approbaziun dalla radunonza generala!